

STORTINGET

Innst. 430 L

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Prop. 72 L (2023–2024)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i barnetrygdloven og midlertidige endringer i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina (videreføring m.m.)

Til Stortinget

1. Sammendrag

Arbeids- og inkluderingsdepartementet legger i proposisjonen fram forslag om å videreføre midlertidige endringer i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina, med enkelte endringer, til 1. juli 2026. De midlertidige endringene ble vedtatt av Stortinget 7. juni 2022, jf. Prop. 107 L (2021–2022) og Innst. 352 L (2021–2022), og er videreført, med enkelte endringer, til 1. juli 2024, jf. Prop. 90 L (2022–2023) og Innst. 363 L (2022–2023). Det vises i proposisjonen til at forslagene i lovproposisjonen knytter seg til ulike departementers ansvarsområder, men presenteres samlet for å gi et helhetlig bilde av behovet for å videreføre de midlertidige endringene. Videre legger departementet fram forslag til endringer i lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd (barnetrygdloven).

Det pekes i proposisjonen på at for å kunne håndtere og planlegge for en situasjon med fortsatt høye ankomster er det nødvendig å videreføre de midlertidige endringene i lovverket i en ytterligere periode, med enkelte endringer. Et viktig formål med de midlertidige endringene er å støtte opp under målsettingen om at flest mulig skal komme raskt ut i arbeid. Regjeringen har i vurderingen av videreføring av reglene særlig vurdert

endringer som kan bidra til at flere kommer raskt i jobb. Regjeringen foreslår blant annet midlertidige endringer i yrkestransportloven som har som formål å bidra til at fordrevne fra Ukraina raskere kan ta arbeid som bussjåfører.

Regjeringen er også opptatt av at ankomstene til Norge må være bærekraftige over tid, og mer på nivå med de andre nordiske landene, for å unngå at det tas imot flere mennesker enn kommunene har kapasitet til å håndtere. Regjeringen har derfor igangsatt flere tiltak og har også nylig hatt på høring forslag til lovendringer som har som formål å få ankomstene nærmere nivåene i de andre nordiske landene. Regjeringen vil i lys av utviklingen fremover vurdere om det er behov for å foreslå flere endringer og tiltak for å kunne håndtere ekstraordinære ankomster i tiden fremover.

De midlertidige endringene foreslås videreført med enkelte tilpasninger i integreringsloven og barnehage-loven.

I proposisjonens kapittel 9 omtales endringer i integreringsloven (foreslås videreført med tilpasninger).

I proposisjonens kapittel 10 omtales endringer i barnevernloven (foreslås videreført uten endringer).

I proposisjonens kapittel 12 omtales endringer i opplæringsloven (foreslås videreført i gjeldende opplæringslov uten endringer, foreslås videreført også i ny opplæringslov) og barnehageloven (foreslås videreført med tilpasninger).

I proposisjonens kapittel 13 omtales endringer i helselovgivningen (foreslås videreført uten endringer).

I proposisjonens kapittel 14 omtales endringer i plan- og bygningsloven (foreslås videreført uten endringer).

I proposisjonens kapittel 15 omtales endringer i husleieloven (foreslås videreført uten endringer).

Det foreslås også et midlertidig unntak i yrkestransportloven fra botidskravet for kjøreseddel for fordrevne fra Ukraina som fremlegger politiattest fra hjemlandet. Forslaget innebærer at kjøresedler utstedt etter dette unntaket kun er gyldige for persontransport med buss. I tillegg foreslås det sikkerhetsmekanismer og særskilte hjemler i yrkestransportloven for politiets saksbehandling av søknader om kjøreseddel for fordrevne fra Ukraina. Endringene i yrkestransportloven omtales nærmere i proposisjonens kapittel 16.

Det foreslås at de midlertidige lovendringene oppheves 1. juli 2026. Det vises i proposisjonen til at dersom det blir behov for å gjøre endringer i de midlertidige lovendringene eller videreføre enkelte bestemmelser etter 1. juli 2026, vil dette høres og forslag til lovendringer fremmes for Stortinget.

Det foreslås videre i proposisjonen at dagens bestemmelse i barnetrygdloven om etterbetaling av barnetrygd i opptil tre år oppheves og erstattes av en ny regel om etterbetaling i opptil tre måneder, og et unntak om etterbetaling i opptil tre år i enkelte tilfeller, etter mønster av folketrygdloven. Det foreslås også en ny bestemmelse som presiserer når personer med midlertidig kollektiv beskyttelse tidligst kan anses som bosatt i Norge. Nærmere omtale av endringene i barnetrygdloven finnes i proposisjonens kapittel 11.

I proposisjonens kapittel 2 gis en nærmere omtale av bakgrunnen for endringene. Der omtales ankomst- og bosettingssituasjonen for ukrainske fordrevne og en følgeevaluering av de midlertidige endringene i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina, fra Proba Samfunnsanalyse og Advokatfirmaet Lund & Co DA av 2022. Videre fremgår det at forslag om å videreføre midlertidige endringer i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina m.m. og forslag til endringer i barnetrygdloven har vært sendt på offentlig høring, begge med forkortet høringsfrist.

I proposisjonens kapittel 3 gis en beskrivelse av ordningene for registrering, mottak, kartlegging og bosetting, i kapittel 4 gis en omtale av konstitusjonelle og folkerettslige rammer for å håndtere ankomsten av et høyt antall fordrevne fra Ukraina, og i kapittel 5 gis en omtale av andre lands rett, herunder om EUs direktiv om midlertidig beskyttelse (2001/55/EF) og om Danmark, Sverige og Finland.

I proposisjonens kapittel 6 gis en omtale av ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse i utlendingsloven, i kapittel 7 gis en omtale av behovet for videreføring av midlertidige regler og ytterligere tilpasninger for at flere skal komme i arbeid, og i kapittel 8 gjennomgås enkelte regler, herunder regler som berører flere sektorer, regler som berører deltakelse i arbeidslivet og økonomiske ytelser til livsopphold.

I proposisjonens kapittel 17 gis en omtale av økonomiske og administrative konsekvenser av de enkelte

endringene og i kapittel 18 merknader til bestemmelsene.

Vedlegg 1 til proposisjonen gir en oversikt over midlertidige regler og bruk av reglene.

2. Komiteens behandling

Komiteen har invitert til og mottatt skriftlig innspill. Komiteen har også mottatt vedlagte rettelser fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet av 14. mai 2024.

3. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Siri Gåsemyr Staalesen, Terje Sørvik og lederen Lene Vågslid, fra Høyre, Mudassar Kapur, Anne Kristine Linnestad og Mari Holm Lønseth, fra Senterpartiet, Heidi Greni og Kathrine Kleveland, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen og Erlend Wiborg, fra Sosialistisk Venstreparti, Birgit Oline Kjerstad, og fra Rødt, Tobias Drevland Lund, viser til forslaget fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet om å videreføre midlertidige endringer i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina, med enkelte endringer, til 1. juli 2026. Komiteen viser til at det også foreslås noen endringer i yrkestransportloven og barnetrygdloven.

Komiteen viser også til rettelser fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet av 14. mai 2024. I brevet orienteres det om feil i lovforslagets romertall X om endringer i integreringsloven og romertall V om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven, og det foreslås endret ordlyd. Komiteen har inntatt endringene i komiteens tilråding X og V, og brevet er vedlagt innstillingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Rødt, viser til at det har vært nødvendig å gjøre tilpasninger i lovverket for å kunne håndtere og planlegge for en situasjon med svært høye asylankomster fra Ukraina. Et viktig formål med de midlertidige endringene er å støtte opp under målsettingen om at flest mulig skal komme raskt ut i arbeid.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til proposisjonen, hvor det fremgår at regjeringen den siste tiden har gjennomført flere tiltak og hatt på høring forslag til lovendringer som har som formål å få ned asylankomstene slik at de er nærmere nivået i de andre nordiske lande-

ne. Disse medlemmer viser videre til at proposisjonen også omtaler at regjeringen har varslet at de i lys av utviklingen fremover vil vurdere om det er behov for å foreslå flere endringer og tiltak for å kunne håndtere ekstraordinære ankomster i tiden fremover.

3.1 Midlertidige endringer i lovverket

Komiteen viser til at regjeringen foreslår å videreføre midlertidige endringer i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina, med enkelte endringer, til 1. juli 2026. De midlertidige endringene foreslås videreført med enkelte tilpasninger i integreringsloven og barnehageloven.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at siden Russlands fullskala invasjon av Ukraina 24. februar 2022 har over 78 905 personer fra Ukraina søkt om beskyttelse i Norge per 27. mai 2024. Disse medlemmer viser til at gjennom 2023 mottok Norge en høy andel av de fordrevne til Norden. I en periode tok Norge imot flere ukrainske fordrevne enn det Sverige, Danmark og Finland gjorde til sammen. I slutten av august 2023 økte Norges andel fra om lag 40 til 60 pst. Disse medlemmer mener det er viktig å stramme inn når det viser seg at Norge tar imot flere ukrainske fordrevne enn våre naboland til sammen. Dette for å ivareta kommunene, som opplever at kapasiteten på tjenestene er sprengt. Disse medlemmer mener et viktig tiltak for å få ned innvandringen er å sette ytelsene til flyktninger maksimalt til svensk og dansk nivå. Disse medlemmer viser til behandlingen av Dokument 8:44 S (2023–2024), jf. Innst. 196 S (2023–2024), hvor Fremskrittspartiet fremmet forslag om å ikke ha bedre ytelser for flyktninger i Norge enn i Danmark og Sverige.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknader og forslag fremmet i forbindelse med behandlingen av Prop. 107 L (2021–2022), jf. Innst. 352 L (2021–2022), Prop. 90 L (2022–2023) og merknader og forslag i forbindelse med behandlingen av ny integreringslov. Dette medlem mener Norge må ta sin del av flyktningstrømmen som kommer fra områder med krig og konflikt, og avlaste nabolandene som uansett tar den største belastningen. Dette medlem mener at Norge med sin økonomi og sine ressurser må ta sin del av ansvaret i tillegg til å bidra med økonomisk støtte til felles innsats for å avhjelpe situasjonen sammen med andre land. Dette medlem mener at det i prinsippet er problematisk å lage lovverk for en gruppe og ikke likebehandle flyktninger med rett til opphold i Norge. Ulike lovverk for ulike folkegrupper er vanskelig å forvalte og vanskelig å forsvare ut fra likebehandlingsprinsippet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at en person som får midlertidig kollektiv beskyttelse, ikke er å anse som «flyktning» etter utlendingsloven. Personer som får midlertidig kollektiv beskyttelse, gis slik beskyttelse etter en gruppevurdering. Dette skiller dem fra utlendinger med flyktningstatus, noe som forutsetter at det er gjort en individuell vurdering av personens beskyttelsesbehov. Vilkåret for å ta i bruk ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse er at det foreligger en massefluktsituasjon, og beskyttelsen gis til personer som omfattes av massefluktsituasjonen.

Disse medlemmer viser videre til at en massefluktsituasjon medfører praktiske og ressursmessige utfordringer som nødvendiggjør ekstraordinære, midlertidige tiltak. Dette er bakgrunnen for at ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse er tatt i bruk, og for det midlertidige regelverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina. Forslagene til midlertidige lovendringer i proposisjonen knytter seg enten eksplisitt eller implisitt til særbehandling av personer som er fordrevet fra Ukraina. Disse medlemmer støtter vurderingen som fremkommer i proposisjonen om at forskjellsbehandlingen har et legitimt formål og er saklig begrunnet, og at den derfor ikke utgjør diskriminering i strid med forbudene i Grunnloven og konvensjonene Norge er bundet av.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at selv om fordrevne fra Ukraina formelt sett ikke har fått flyktningstatus fordi sakene deres ikke er behandlet enkeltvis som asylsøknader, så er de for alle praktiske grunner på flukt fra krig. De byråkratiske definisjonene er noe svært mange i samfunnet ikke oppfatter.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt støtter noen av forslagene, men viser til at antallet ankommende ukrainske flyktninger nå er lavere enn tidligere, samtidig som at alt tyder på at krigen kan bli langvarig. Disse medlemmer mener det er viktig at ikke midlertidige unntak blir permanente, da uforutsigbarhet og stadige endringer er en ekstra belastning både for de fordrevne, for kommunene og for samfunnet. Disse medlemmer viser til at flere høringsinstanser peker på at svake norskerfardigheter og mangel på relevant kompetanse er den største barrieren for å kunne komme ut i varig og stabilt arbeid, og at det derfor er viktig at norskopplæring og trening av språkerfardigheter fortsetter selv om vedkommende har fått en jobb. Disse medlemmer viser til at frivillige organisasjoner på integreringsfeltet er med på å skape gode møteplasser for flyktninger som et svært viktig supplement til det offentlige opplærings-tilbudet. Disse medlemmer viser til Innst. 379 S

(2023–2024) og forslag nr. 1 og mener at det er svært viktig for inkluderingen av flyktninger i samfunnet at frivillige organisasjoner styrkes og får mer forutsigbare rammer for sitt arbeid i tiden framover.

Disse medlemmer viser til de midlertidige endringene i opplæringslova om å kunne utsette tilbud til barn i grunnskolealder. Disse medlemmer har forståelse for at det i en gitt situasjon kan være krevende å få på plass et skoletilbud for mange elever på kort tid, men mener det er lang tid med tre måneders utsettelse.

3.1.1 INTEGRERINGSLOVEN

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at varigheten av introduksjonsprogrammet etter de midlertidige reglene i utgangspunktet er den samme som etter de ordinære reglene. Personer med fullført videregående opplæring fra Ukraina anses imidlertid for å ha utdanning på videregående nivå, selv om de ikke oppfyller kravet i GSU-listen om ett års høyere utdanning i tillegg.

Disse medlemmer viser til at nyere data fra Nasjonalt introduksjonsregister (NIR) viser at 45 pst. av de med rett til introduksjonsprogram har gått direkte over til arbeid, mens 3 pst. har gått direkte over til utdanning. 39 pst. har gått over til videre kvalifiseringstiltak. Blant ukrainere med botid på inntil ett og et halvt år er andelen som er i arbeid rett etter avsluttet introduksjonsprogram, like høy som blant øvrige grupper med botid på mellom fire og fem år, ett år etter avsluttet introduksjonsprogram.

Komiteens medlemmer fra Høyre støtter at ordningen med et tilpasset introduksjonsprogram for fordrevne fra Ukraina videreføres, og er positive til at programmet arbeidsrettes for at flere skal komme raskere ut i arbeid. Disse medlemmer understreker viktigheten av at programmet tilpasses den enkelte og at kommunene samarbeider tett med næringslivet.

Disse medlemmer merker seg at bosettingstempoet senkes i takt med at kommunenes kapasitet blir mer presset. Disse medlemmer mener at en forsinkelse kan bidra til at flere kan kartlegges før bosetting for å sikre mer treffsikker bosetting.

Disse medlemmer merker seg at mange fordrevne fra Ukraina har behov for mer språkopplæring. Disse medlemmer mener tilgangen på norskopplæring må bli mer fleksibel enn hva den er i dag, slik at flere får mulighet til å få norskopplæring ved siden av jobb og i helger. Disse medlemmer viser til at Høyre har foreslått å styrke norskopplæringsordningen og ordningen med digital lærerstyrt norskopplæring i forslag til statsbudsjett for 2024.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at flere får tilgang til norskopplæring ved siden av arbeid og studier.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen har sørget for at det i mars 2024 ble etablert et nasjonalt tilbud om digital lærerstyrt norskopplæring. Tilbudet skal bedre tilgangen på fleksible tilbud for norskopplæring på kveldstid og i helg og legge til rette for at opplæringen kan kombineres med jobb. Tilbudet vil også komme andre nyankomne innvandrere til gode. Aktuelle direktorater har utarbeidet en digital kompetansepakke som gir ledere i kommunen veiledning om hvordan norskopplæringstilbudene kan innrettes for at deltagere skal få arbeidsrettet norskopplæring i kombinasjon med praksis og/eller arbeid.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til at beboere på asylmottak lever i en meget krevende økonomisk situasjon med lave stønadssatser. For familier med barn på mottak blir situasjonen også krevende fordi den lave stønaden de mottar mens de bor på mottak, avkortes mot barnetrygd. Disse medlemmer mener en slik avkorting skaper en mer usikker fremtid for disse familiene.

Disse medlemmer mener fremdeles at det var et feiltrinn å gjøre introduksjonsprogrammet for ukrainske flyktninger med midlertidig kollektiv beskyttelse etter utlendingsloven § 34 til kun en rett og ikke en plikt. Disse medlemmer viser til at det er gjort flere tilpasninger i minstekravene for introduksjonsprogrammet og at det er mulig å ta det på deltid, slik at det kan kombineres med arbeid eller utdanning. Disse medlemmer mener derfor at det burde vært en rett og en plikt, slik det er for de fleste andre flyktninger som kommer til Norge. Det samme gjelder retten til opplæring i norsk, som også kun er en rett og ikke en plikt. Disse medlemmer har forståelse for at det er krevende å oppskalere slike tilbud og programmer på kort tid til en så stor gruppe, men mener likevel at det var galt å fjerne plikt-elementet i disse programmene for denne gruppen. Disse medlemmer viser til at Fafo nylig la frem to rapporter om norsk integrering. Her kommer det frem at en rekke av de midlertidige unntakene som kom på plass i månedene etter invasjonen, kan se ut til å slå negativt tilbake på de ukrainske flyktningene. Disse medlemmer merker seg at ni av ti ukrainere får et forkortet introduksjonsprogram, noe som egentlig er ment for flyktninger med høy utdanning og kompetanse fra før de ankom Norge. Ukrainske flyktninger får et dårligere integreringstilbud, med blant annet færre norsktimer, og det er vanskeligere for dem å få arbeid. Disse medlemmer viser til at det kommer frem i Fafos rap-

porter at blant ukrainske deltakere med et halvt års introduksjonsprogram endte kun 22 pst. i arbeid.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at introduksjonsprogrammet er en rett og en plikt for flyktninger fra Ukraina med midlertidig kollektiv beskyttelse etter utlendingsloven § 34.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis merknader og forslag i Innst. 352 L (2021–2022). Dette medlem mener primært at alle flyktninger må få like muligheter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, fordi dårlig opplæring vil øke risikoen for at flyktingene vil slite med å få faste jobber og derfor være mer utsatt for midlertidighet samt for å bli utnyttet av useriøse arbeidsgivere.

Dette medlem viser til Meld. St. 17 (2023–2024) kapittel 12.2, og at HK-dir har etablert et nasjonalt tilbud om digital lærerstyrt norskopplæring som kan kombineres med arbeid eller utdanning, at dette vil følgesvaluert, og at KS vil bli involvert i det videre arbeidet.

3.1.2 BARNEVERNLOVEN

Komiteens medlemmer fra Høyre støtter en videreføring av de midlertidige hjemlene i barnevernloven og tilhørende forskrifter.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Sosialistisk Venstreparti har merket seg at bestemmelsene i svært liten grad har blitt tatt i bruk, og viser til at terskelen for unntak bør være høy. Disse medlemmer understrekes at hensynet til barnets beste er et grunnleggende hensyn som skal ivaretas.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt støtter videreføringen av presiseringen av barnevernloven § 11-1 fjerde ledd, som innebærer at Bufetat skal gi et tilbud om opphold i omsorgssenter til barn under 15 år som har flyktningsstatus eller er innvilget midlertidig kollektiv beskyttelse, og at barn kan få tilbud om plass i et familiebasert botilbud som alternativ til plass i et omsorgssenter jf. barnevernloven § 11-1 femte og sjette ledd. Disse medlemmer mener dette burde være en permanent regel.

Disse medlemmer setter imidlertid spørsmålstegn ved om de midlertidige lovendringene som ikke er i bruk, er nødvendige. Disse medlemmer mener som Barneombudet at det er problematisk å løse et tenkt scenario med vide hjemler til å sette barns grunnleggende rettigheter til side.

3.1.3 HELSELOVGIVNINGEN

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg at regjeringen har fått flertall for en hjemmel som åpner for å fravike en rekke sentrale pasientrettigheter for befolkningen generelt. Disse medlemmer har forståelse for at et høyt antall fordrevne som trenger helsehjelp, kan gjøre det nødvendig å foreta omprioriteringer i helsetjenesten. Disse medlemmer mener likevel at fjerning av pasientrettigheter må være en siste utvei, der det er nødvendig for å sikre forsvarlig helsehjelp til pasienter. Disse medlemmer mener regjeringens terskel for når pasientrettigheter midlertidig helt eller delvis kan fjernes, er for lav. Disse medlemmer viser til at Høyre har foreslått en midlertidig unntakshjemmel som kan tas i bruk, men med en høyere terskel. Disse medlemmer understreker at hovedregelen er at helsetjenesten skal gi de ordinære pasientrettighetene. Disse medlemmer mener at dersom det skal gjøres helt eller delvis unntak fra pasientrettigheter, må det gjøres en særskilt vurdering av hver pasientrettighet for seg. Det må videre foreligge en skriftlig begrunnelse for hvorfor det er nødvendig å helt eller delvis fjerne pasientrettigheten, og begrunnelsen må gis for hver rettighet for seg. Det må vurderes om unntakene kan gjelde enkelte pasientgrupper, for eksempel begrensnes til voksne. I begrunnelsen skal det fremgå hvilke avbøtende tiltak som er vurdert for å unngå å fjerne pasientrettigheter, og hvorfor disse avbøtende tiltakene ikke er tilstrekkelige.

Disse medlemmer mener at bakgrunnen for at det skal gjøres unntak fra rettigheten, må være et svært høyt antall fordrevne fra Ukraina som trenger bistand fra helsetjenesten. At det generelt er kapasitetsutfordringer, er derfor ikke tilstrekkelig.

Disse medlemmer mener at risikoen for at helsetjenesten overbelastes, må vurderes opp mot de ulempene som hver enkelt pasientgruppe vil ha som følge av at rettigheten fjernes helt eller delvis. Kapasiteten i helsetjenesten må vurderes i hver region. Dersom det er god kapasitet et sted i landet, kan ikke presset kapasitet et annet sted i landet begrunne generell fjerning av pasientrettigheter. Der det er mulig å oppfylle rettighetene, skal rettighetene oppfylles. Disse medlemmer viser til at Høyre har fremmet forslag om å endre dette, og viser til følgende forslag som ble fremmet i Innst. 352 L (2021–2022):

«I lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. skal ny § 2-5 d lyde:
§ 2-5 d Midlertidige unntak fra plikter

Når det som følge av et svært høyt antall ankomster til Norge av personer fordrevet fra Ukraina er strengt nødvendig å foreta omstillinger eller prioriteringer for å bidra til at spesialisthelsetjenestens kapasitet ikke overskrides, kan departementet gi forskrift om helt eller delvis unntak fra følgende bestemmelser:

- a. § 2-5 om individuell plan
- b. § 2-5 a om koordinator
- c. § 2-5 c om kontaktlege.

I lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter skal ny § 2-5 d lyde:

§ 2-5 d Midlertidige unntak fra rettigheter

Når det som følge av et svært høyt antall ankomster til Norge av personer fordrevet fra Ukraina er strengt nødvendig å kunne foreta omstillinger eller prioriteringer for å bidra til at helse- og omsorgstjenestens kapasitet ikke overskrides, kan departementet gi forskrift om helt eller delvis unntak fra følgende bestemmelser:

- a. § 2-1 b andre ledd andre punktum om fastsettelse av frist for når pasienten senest skal få nødvendig helsehjelp
- b. § 2-1 b fjerde ledd om rett til nødvendig helsehjelp uten opphold ved brudd på frist fastsatt etter andre ledd andre punktum
- c. § 2-2 første ledd første punktum om informasjon om rett til nødvendig helsehjelp
- d. § 2-2 første ledd fjerde punktum om informasjon om tidspunkt for når utredning eller behandling skal settes i gang
- e. § 2-2 andre ledd om plikt til å kontakte HELFO
- f. § 2-3 om rett til fornyet vurdering
- g. § 2-4 om rett til fritt behandlingsvalg
- h. § 2-5 om rett til individuell plan
- i. § 2-5 a om rett til kontaktlege
- j. § 2-5 b om rett til koordinator
- k. § 2-5 c om rett til barnekoordinator.

I lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. skal ny § 7-2 b lyde:

§ 7-2 b Midlertidige unntak fra plikter

Når det som følge av et svært høyt antall ankomster til Norge av personer fordrevet fra Ukraina er strengt nødvendig å kunne foreta omstillinger eller prioriteringer for å bidra til at den kommunale helse- og omsorgstjenestens kapasitet ikke overskrides, kan departementet gi forskrift om helt eller delvis unntak fra følgende bestemmelser:

- a. § 7-1 om individuell plan
- b. § 7-2 om koordinator
- c. § 7-2 a om barnekoordinator.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til merknader i Innst. 352 L (2021–2022) fra Sosialistisk Venstreparti og fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt knyttet til unntak fra helselovgivningen. Disse medlemmer mener at i stedet for å hule ut rettigheter for visse grupper eller visse situasjoner, bør en krise i spesialisthelsetjenesten møtes med økt mulighet for prioritering i helsesektoren, styrket offentlig helseberedskap og en lovgiving som er innrettet slik at en ikke må vedta unntakslover hver gang det skjer noe ekstraordinært. Disse medlemmer viser til høringsuttalelsene som understreker at plikten til å yte akutt helsehjelp ikke blir borte selv om en vedtar en unntakslov. Helsetilbudet må uansett være forsvarlig og må sees i sammenheng med organisatoriske rammer. Disse medlemmer er enige med Helsetilsynet i at en ikke kan:

«forstå de nevnte bestemmelsene som kun prosessuelle og organisatoriske rettigheter. Fravikelse av sentrale pasient- og brukerrettigheter – også for en kort periode – medfører risiko for alvorlige og uønskede konsekvenser for pasienter.»

Disse medlemmer viser til at dagens system med innsatsstyrt finansiering verken gir nødvendig fleksibilitet eller tillit til fagfolks vurderinger. Disse medlemmer anerkjenner at enkelte pasientrettigheter kan måtte vike i ekstraordinære situasjoner der pågangen på helsetjenestene er særlig stor, men at det er viktig at krisehåndteringen ikke går ut over de mest utsatte i samfunnet, som allerede bærer den største byrden i kriser.

3.1.4 PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre tidligere har foreslått videre unntak i plan- og bygningsloven, og viser til Prop. 107 L (2021–2022), jf. Innst. 352 L (2021–2022).

Disse medlemmer merker seg UDIs høringsinnspill omtalt i proposisjonen. Disse medlemmer deler UDIs bekymring om at kommunene i for stor grad kan avslå at beredskapshjelmelen benyttes. Disse medlemmer mener UDIs forslag bør følges opp.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring i plan- og bygningsloven §§ 20-9 og 20-10 og fastsette tydelige kriterier for når kommuner kan avslå bruk av beredskapshjelmelen i § 20-9.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til lovforslagets romertall VIII, med forslag til unntak i plan- og byggesaksbehandlingen i § 20-9 og § 20-10, og Advokatforeningens merknad om at dersom kommuner innvilger unntak, må gjennomføringsplanen kompletteres med ansvarlig foretak før det gis igangsettingstillatelse. Disse medlemmer mener at det er et viktig krav å ha definert hvem som har ansvaret når et bygg skal reises, særlig når det skal skje i hastverk med den risikoen det innebærer. Disse medlemmer mener at flyktnings situasjonen ikke gir grunnlag for å gi unntak for saksbehandlingsregler for varige bygg. Det er riktigere å styrke saksbehandlingsapparatet for å få unna sakene. Disse medlemmer støtter derfor ikke dette forslaget og fremmer følgende forslag:

«I plan- og bygningsloven gjøres følgende endringer:

§ 20-9 skal lyde:

§ 20-9 Midlertidige unntak fra loven

Når det er nødvendig som følge av et høyt antall ankomster til Norge av personer fordrevet fra Ukraina, kan

kommunen etter skriftlig anmodning fra en offentlig myndighet eller fra private tilbydere innen barnehage, skole eller bolig, gjøre unntak fra søknadsplikten. Plan- og bygningsloven § 1-6 andre ledd gjelder ikke. Unntak kan gjøres for tidsbestemt bruksendring og for oppføring av eller plassering av midlertidige bygninger som skal brukes til:

- a. innkvartering av asylsøkere og andre Utlendingsdirektoratet gir botilbud til
- b. omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år
- c. barnehage eller skole
- d. bolig.

Unntak etter første ledd kan ikke gjøres hvis det oppstår fare for liv og helse for brukerne, fare for skade på miljø eller kulturminner, tap av naturmangfold eller dyrket eller dyrkbar jord, eller gjennomføringen av en arealplan vanskeliggjøres. Midlertidige bygninger som skal brukes til bolig, kan bare oppføres når området er avsatt til bebyggelse og anlegg i en arealplan og det ikke finnes andre alternativer som medfører mindre ulemper.

Ved tidsbestemt bruksendring eller ved oppføring eller plassering av midlertidige bygninger skal det fremgå av vedtaket hvor lenge unntaket gjelder. Unntaket kan gjelde for inntil to år.

Departementet kan gi midlertidig forskrift om krav til innhold i og behandling av anmodninger om unntak, nabovarsling, tiltakshavers ansvar, tekniske krav til tiltaket, ansvar og ferdigstillelse.

§ 20-10 skal lyde:

§ 20-10 *Saksbehandling etter § 20-9*

Ved tidsbestemt bruksendring eller ved oppføring av eller plassering av midlertidige bygninger skal kommunen fatte vedtak innen syv virkedager. Fristen løper fra den skriftlige anmodningen er mottatt og kan ikke forlenges. Fattes det ikke vedtak innen fristen, kan tiltaket likevel settes i gang på tiltakshavers egen risiko. Dersom det ut fra formålet med anmodningen om unntak er et sterkt behov for rask avgjørelse i saken, skal kommunen fatte vedtak så raskt som mulig etter at anmodningen er mottatt. Fristen løper i den tiden saken er til uttalelse. Statlige og regionale myndigheter skal uttale seg eller fatte vedtak innen fem virkedager fra de mottar saken. Fristen kan ikke forlenges. Kommunen kan behandle og avgjøre saken etter loven her dersom fristen ikke overholdes.

Ved avslag på anmodning om unntak skal kommunen samtidig orientere om andre alternative eiendommer eller egnede bygninger som kan tas i bruk, som kommunen kjenner til.

Kommunens vedtak etter første ledd kan påklages av en part eller andre med rettslig klageinteresse i saken. Klagefristen er syv virkedager fra kommunen har fattet

vedtak. En klagesak skal forberedes av kommunen og sendes klageinstansen innen syv virkedager etter at klagen er mottatt. Dersom kommunen ikke overholder fristen, kan klagen tas under behandling av klageinstansen. Klageinstansen skal avgjøre saken innen syv virkedager. Fristene kan ikke forlenges.»

3.1.5 YRKESTRANSPORTLOVEN

Komiteen viser til at regjeringen foreslår et midlertidig unntak i yrkestransportloven fra botidskravet for kjøreseddel for fordrevne fra Ukraina som fremlegger politiattest fra hjemlandet. Forslaget innebærer at kjøresedler utstedt etter dette unntaket kun er gyldige for persontransport med buss. I tillegg foreslås det sikkerhetsmekanismer og særskilte hjemler i yrkestransportloven for politiets saksbehandling av søknader om kjøreseddel for fordrevne fra Ukraina.

Komiteens medlemmer fra Høyre har merket seg Politidirektoratets høringsinnspill. Politidirektoratet mener det er grunn til å tro at ukrainske politiattesters autenticitet er beheftet med stor usikkerhet. Politiet mener at hensynet til å få ukrainere raskt i arbeid ikke kan gå på bekostning av passasjerenes sikkerhet. Disse medlemmer merker seg at departementet i sin begrunnelse understreker at busselskapene selv vil ha store incentiver for å unngå at uskikkede sjåfører kommer inn i ordningen. Disse medlemmer merker seg at dette kan avhjelpe risikoen for trafikk sikkerheten. Disse medlemmer merker seg at det ikke gjøres unntak for andre tredjelandsborgere, heller ikke fra land hvor det er grunn til å ha mer tillit til politiattesters autenticitet, for eksempel USA eller Storbritannia. Disse medlemmer ber regjeringen følge nøye med på om den midlertidige endringen i yrkestransportloven har utilsiktede konsekvenser, og eventuelt iverksette tiltak raskt dersom det er behov av hensyn til passasjerenes sikkerhet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at NHO Transport har anslått at det kreves 1 000 nye bussjåfører hvert eneste år framover. Disse medlemmer viser til at ukrainere med bakgrunn som bussjåfør i hjemlandet ikke kan utføre yrket i Norge på grunn av dagens regelverk. Disse medlemmer er derfor positive til at regjeringen gjør midlertidige endringer i lovverket. Dette vil hjelpe flere til å komme ut i arbeid.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti støtter intensjonen i forslaget. Det trengs yrkessjåfører i Norge, og det er en målsetting at kvalifiserte ukrainske flyktninger blir inkludert i disse jobbene. Dette medlem støtter imidlertid ikke regjeringens forslag til hvordan dette kan løses. For det

første må ordningene i tilstrekkelig grad ta hensyn til trafikksikkerheten, og for det andre mener dette medlem at ulike grupper utlendinger skal håndteres likt. Dette medlem mener at dette kan løses bedre ved å gi alle utlendinger med oppholdstillatelse og yrkessjåførbakgrunn mulighet til å ta et teoretisk og praktisk intensivkurs. Et slikt kursbevis bør være obligatorisk for å kunne operere som yrkessjåfør i Norge.

3.2 Endringer i barnetrygdloven

Komiteen viser til forslaget om at dagens bestemmelse i barnetrygdloven om etterbetaling av barnetrygd i opptil tre år oppheves og erstattes av en ny regel om etterbetaling i opptil tre måneder og et unntak om etterbetaling i opptil tre år i enkelte tilfeller, etter mønster av folketrygdloven. Regjeringen foreslår også en ny bestemmelse som presiserer når personer med midlertidig kollektiv beskyttelse tidligst kan anses som bosatt i Norge.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt mener at det må sørges for å ivareta rettighetene til alle barn i Norge i tråd med diskrimineringsvernet. Disse medlemmer viser til at det utilsiktede utslaget av de gamle reglene, med store utbetalinger der familier med opphold etter § 34 kunne søke om etterbetaling av barnetrygd etter først å ha fått dekket kostnader gjennom sosialhjelp fra Nav i et helt år, nok ble en type dobbeltbetaling som virket diskriminerende på andre som mottar stønad til livsopphold i Norge. Men disse medlemmer merker seg at flere høringsinstanser, derimellom Sivilombudet, UNICEF Norge, Redd Barna, Røde Kors og Fredrikstad og Nesodden kommuner mener at konsekvensen av den foreslåtte regelendringen med et skjerpet bosettingskrav i barnetrygdloven § 4 ikke er vurdert godt nok, og at endringen kan skyve allerede sårbare familier ut i fattigdom. Kommunene er i tillegg redde for at regelendringen vil føre til økt økonomisk belastning for kommunene, og at dette igjen vil påvirke kommunenes vilje til å bosette flyktninger. Skattedirektoratet skriver at Folkeregisteret ikke kan levere datagrunnlag for å vurdere faktum opp mot den foreslåtte § 4. Barneombudet viser til at barns beste skal veie tungt i vurderingene, herunder barns rett til sosial og økonomisk trygghet etter barnekonvensjonen og Grunnloven § 104 tredje ledd, og at departementet burde ha sett nærmere på den faktiske levestandarden til ukrainske barn i Norge og hvilken betydning lovendringen vil kunne få for denne gruppen. Disse medlemmer mener at systemet det er lagt opp til, er unødvendig komplisert, og at det hadde vært enklere å heller gi familier med barn som får lovlig opphold i Norge etter § 34 i utlendingsloven, automatisk rett til barnetrygd fra den dagen den midlerti-

dige oppholdstillatelsen er gitt. Kravet om å sannsynliggjøre botid utover tolv måneder blir byråkratisk og vanskelig å følge opp. Disse medlemmer deler bekymringen for at de nye reglene vil kunne føre til økt barnefattigdom og diskriminering av ukrainske barn, da dårlig familieøkonomi er den viktigste grunnen til at barn ikke deltar på fritidsaktiviteter. Disse medlemmer mener at det bør innvilges barnetrygd til alle barn i det de blir registrert med opphold i Norge.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede konsekvensen av kravet til botid etter § 4 nytt femte ledd i barnetrygdloven, og komme tilbake til Stortinget med forslag om en enklere modell som ivaretar barns beste på en bedre måte.»

Disse medlemmer støtter ikke forslaget fra regjeringen om endringer i barnetrygdloven, der det foreslås at dagens bestemmelser i barnetrygdloven om etterbetaling av barnetrygd oppheves og erstattes av en ny regel om etterbetaling i tre måneder. Disse medlemmer viser til det skriftlige høringsinnspillet fra Røde Kors, der det argumenteres for dette synet. Konsekvensene av dyrtiden merkes av de aller fleste, men særlig er konsekvensene alvorlige for barnefamilier. Disse medlemmer understreker at flyktninger i utgangspunktet er en utsatt gruppe, også økonomisk, og at dette i særlig grad gjelder flyktninger med barn. Disse medlemmer mener at å frata barnefamilier med midlertidig kollektiv beskyttelse barnetrygden slik regjeringen foreslår, vil være å gjøre den økonomiske situasjonen for disse familiene enda mer utsatt. Disse medlemmer viser til Røde Kors' skriftlige innspill, der det henvises til en Fafo-rapport om det norske matutdelingstilbudet. Rapporten viser at det er mange nyankomne flyktninger blant matmottakerne, og at barn som har innvandret til Norge, er overrepresentert i lavinntektsstatistikken. Disse medlemmer frykter, i likhet med flere av høringsinstansene til forslaget, at forslagene kan føre til økt barnefattigdom hos en gruppe flyktninger som allerede er i en spesielt sårbar situasjon. Disse medlemmer viser til at barnetrygden er en ytelse som retter seg spesifikt mot barnefamilier, og at den er et treffsikkert tiltak for å redusere barnefattigdom.

Komiteens medlem fra Rødt fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at alle barnefamilier som får oppholdstillatelse etter søknad om asyl i Norge, umiddelbart får utbetalt månedlig barnetrygd.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at økonomiske stønader til beboere på asylmottak ikke avkortes mot barnetrygden.»

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre og Rødt:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for at flere får tilgang til norskopplæring ved siden av arbeid og studier.

Forslag fra Høyre:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring i plan- og bygningsloven §§ 20-9 og 20-10 og fastsette tydelige kriterier for når kommuner kan avslå bruk av beredskapshjemmelen i § 20-9.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sikre at introduksjonsprogrammet er en rett og en plikt for flyktninger fra Ukraina med midlertidig kollektiv beskyttelse etter utlendingsloven § 34.

Forslag 4

I plan- og bygningsloven gjøres følgende endringer:

§ 20-9 skal lyde:

§ 20-9 Midlertidige unntak fra loven

Når det er nødvendig som følge av et høyt antall ankomster til Norge av personer fordrevet fra Ukraina, kan kommunen etter skriftlig anmodning fra en offentlig myndighet eller fra private tilbydere innen barnehage, skole eller bolig, gjøre unntak fra søknadsplikten. Plan- og bygningsloven § 1-6 andre ledd gjelder ikke. Unntak kan gjøres for tidsbestemt bruksendring og for oppføring av eller plassering av midlertidige bygninger som skal brukes til:

- innkvartering av asylsøkere og andre Utlendingsdirektoratet gir botilbud til
- omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år
- barnehage eller skole
- bolig.

Unntak etter første ledd kan ikke gjøres hvis det oppstår fare for liv og helse for brukerne, fare for skade på miljø eller kulturminner, tap av naturmangfold eller dyrket eller dyrkbar jord, eller gjennomføringen av en arealplan vanskeligjgjøres. Midlertidige bygninger som skal brukes til bolig, kan bare oppføres når området er

avsatt til bebyggelse og anlegg i en arealplan og det ikke finnes andre alternativer som medfører mindre ulemper.

Ved tidsbestemt bruksendring eller ved oppføring eller plassering av midlertidige bygninger skal det fremgå av vedtaket hvor lenge unntaket gjelder. Unntaket kan gjelde for inntil to år.

Departementet kan gi midlertidig forskrift om krav til innhold i og behandling av anmodninger om unntak, nabovarsling, tiltakshavers ansvar, tekniske krav til tiltaket, ansvar og ferdigstilling.

§ 20-10 skal lyde:

§ 20-10 Saksbehandling etter § 20-9

Ved tidsbestemt bruksendring eller ved oppføring av eller plassering av midlertidige bygninger skal kommunen fatte vedtak innen syv virkedager. Fristen løper fra den skriftlige anmodningen er mottatt og kan ikke forlenges. Fattes det ikke vedtak innen fristen, kan tiltaket likevel settes i gang på tiltakshavers egen risiko. Dersom det ut fra formålet med anmodningen om unntak er et sterkt behov for rask avgjørelse i saken, skal kommunen fatte vedtak så raskt som mulig etter at anmodningen er mottatt. Fristen løper i den tiden saken er til uttalelse. Statlige og regionale myndigheter skal uttale seg eller fatte vedtak innen fem virkedager fra de mottar saken. Fristen kan ikke forlenges. Kommunen kan behandle og avgjøre saken etter loven her dersom fristen ikke overholdes.

Ved avslag på anmodning om unntak skal kommunen samtidig orientere om andre alternative eiendommer eller egnede bygninger som kan tas i bruk, som kommunen kjenner til.

Kommunens vedtak etter første ledd kan påklages av en part eller andre med rettslig klageinteresse i saken. Klagefristen er syv virkedager fra kommunen har fattet vedtak. En klagesak skal forberedes av kommunen og sendes klageinstansen innen syv virkedager etter at klagen er mottatt. Dersom kommunen ikke overholder fristen, kan klagen tas under behandling av klageinstansen. Klageinstansen skal avgjøre saken innen syv virkedager. Fristene kan ikke forlenges.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen utrede konsekvensen av kravet til botid etter § 4 nytt femte ledd i barnetrygdloven, og komme tilbake til Stortinget med forslag om en enklere modell som ivaretar barns beste på en bedre måte.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen sikre at økonomiske stønader til beboere på asylmottak ikke avkortes mot barnetrygden.

Forslag fra Rødt:*Forslag 7*

Stortinget ber regjeringen sikre at alle barnefamilier som får oppholdstillatelse etter søknad om asyl i Norge, umiddelbart får utbetalt månedlig barnetrygd.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding romertall II, VII, IX, XI, XII og XIII nr. 1-3 fremmes av en samlet komité. Tilrådingens romertall I, III, IV, V, VI, VIII, X og XIII nr. 4 fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i barnetrygdloven og midlertidige endringer i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina (videreføring m.m.)

I

I lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd gjøres følgende endringer:

§ 4 nytt femte ledd skal lyde:

Barn som har oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 34 annet ledd, eller barn av personer som har slik oppholdstillatelse, anses tidligst som bosatt i riket fra og med kalendermåneden den første ettårige oppholdstillatelsen utløper.

§ 11 andre ledd første punktum skal lyde:

Barnetrygd gis for opptil tre måneder før den kalendermåneden da kravet ble satt fram, dersom vilkårene for rett til stønad var oppfylt i denne perioden.

§ 11 nytt tredje ledd skal lyde:

Dersom vilkårene for rett til barnetrygd var oppfylt på et tidligere tidspunkt enn nevnt i andre ledd første punktum, kan barnetrygd gis for opptil tre år før kravet ble satt fram, når det er åpenbart at den som har rett til ytelsen, ikke har vært i stand til å sette fram krav tidligere. Det samme gjelder dersom vedkommende ikke har satt fram krav tidligere fordi Arbeids- og velferdsetaten har gitt misvisende opplysninger.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 17 om husleieavtaler skal § 9-3 a lyde:

§ 9-3 a *Midlertidig unntak ved utleie av fritidsbolig som bolig*

For bygning hvor det er gitt unntak for tidsbestemt bruksendring fra fritidsbolig til bolig etter plan- og bygningsloven §§ 20-9 og 20-10, kan det inngås tidsbestemt leieavtale med minstetid på ned til ett år.

III

I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa gjøres følgende endringer:

§ 2-1 andre ledd skal lyde:

Retten til grunnskoleopplæring gjeld når det er sannsynleg at barnet skal vere i Noreg i meir enn tre månader. Retten skal oppfyllest så raskt som mogleg og seinast innan tre månader. Dersom det er nødvendig fordi det kjem svært mange fordrevne barn frå Ukraina, kan departementet gi forskrift om mellombels forlenging av tremånadersfristen. Plikta til grunnskoleopplæring byrjar når opphaldet har vart i tre månader. Plikta fell bort dersom eit opphald utanfor Noreg varer i meir enn tre månader. Departementet kan i særlege tilfelle frita elevar frå denne plikta.

§ 2-8 femte ledd åttende punktum skal lyde:

Kravet til samtykke gjeld likevel ikkje dersom opplæring gjennom eit særskilt organisert tilbod er nødvendig for å gi nykomne elevar eit forsvarleg opplæringstilbod i ein situasjon der det kjem svært mange fordrevne frå Ukraina.

§ 3-12 femte ledd åttende punktum skal lyde:

Kravet til samtykke gjeld likevel ikkje dersom opplæring gjennom eit særskilt organisert tilbod er nødvendig for å gi nykomne elevar eit forsvarleg opplæringstilbod i ein situasjon der det kjem svært mange fordrevne frå Ukraina.

IV

I lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. skal § 2-5 d lyde:

§ 2-5 d *Midlertidige unntak fra plikter*

Når det som følge av et høyt antall ankomster til Norge av personer fordrevet fra Ukraina er nødvendig å foreta omstillinger eller prioriteringer for å bidra til å sikre at spesialisthelsetjenestens kapasitet ikke overskrides, kan departementet gi forskrift om helt eller delvis unntak fra følgende bestemmelser:

- a. § 2-5 om individuell plan
- b. § 2-5 a om koordinator
- c. § 2-5 c om kontaktlege.

V

I lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter skal § 2-5 d lyde:

§ 2-5 d *Midlertidige unntak fra rettigheter*

Når det som følge av et høyt antall ankomster til Norge av personer fordrevet fra Ukraina er nødvendig å kunne foreta omstillinger eller prioriteringer for å bidra til å sikre at helse- og omsorgstjenestens kapasitet ikke overskrides, kan departementet gi forskrift om helt eller delvis unntak fra følgende bestemmelser:

- a. § 2-2 a andre ledd tredje punktum om fastsettelse av tidsfrist for når pasienten senest skal få nødvendig helsehjelp
- b. § 2-2 b første ledd om rett til nødvendig helsehjelp uten opphold ved brudd på tidsfrist fastsatt etter § 2-2 a andre ledd tredje punktum
- c. § 2-2 a andre ledd bokstav a om informasjon om rett til nødvendig helsehjelp
- d. § 2-2 a andre ledd bokstav b om informasjon om tidspunkt for oppstart av helsehjelpen
- e. § 2-2 b første ledd om plikt til å kontakte HELFO
- f. § 2-3 om rett til fornyet vurdering
- g. § 2-4 om rett til valg av behandlingssted
- h. § 2-5 om rett til individuell plan
- i. § 2-5 a om rett til kontaktlege
- j. § 2-5 b om rett til koordinator
- k. § 2-5 c om rett til barnekoordinator.

VI

I lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy skal ny § 37 k lyde:

§ 37 k *Mellombels unntak fra butidskrav for fordrivne fra Ukraina*

For personar med mellombels kollektivt vern etter utlendingsloven § 34 som legg fram politiattest som klart framstår autentisk frå heimstaten sin, gjeld ikkje kravet i § 37 c andre ledd om butid for utføring av kjøresetel.

Kjøresetel for personar med mellombels kollektivt vern som har budd mindre enn fire år i Noreg, gjeld berre persontransport med bil for persontransport med over 8 sitteplassar i tillegg til førarsetet og tillaten totalvekt over 5000 kg. Politiet skal påføre kjøresetelen merknad om kva for kjøretøy han gjeld for.

Part eller annan med rettsleg klageinteresse kan ikkje klage på avslag som har grunnlag i forhold kring autentisiteten til politiattesten.

Politiet kan krevje at personar med mellombels kollektivt vern kjem til intervju for å vurdere om vilkåra etter § 37 c første ledd første punktum er oppfylte.

Kjøresetel utførda med grunnlag i dette unntaket gjeld til innehavaren har budd fire år i Noreg, med mindre anna er bestemt om føresetnader som gjeld alder i

§ 37 a tredje ledd. Politiet skal påføre kjøresetelen merknad om kva for periode han gjeld for.

VII

I lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager gjøres følgende endringer:

§ 14 fjerde og nytt femte ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om midlertidig godkjenning ved etablering av barnehager og barnehageplasser som opprettes for å dekke et midlertidig behov som følge av at det kommer svært mange fordrevne barn under opplæringspliktig alder fra Ukraina.

Departementet kan gi forskrift om unntak fra kravene til organisering i § 7 a for ordinære barnehager som har fått midlertidig godkjenning etter forskrift med hjemmel i fjerde ledd i denne paragrafen.

§ 19 tredje ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om midlertidig tilskudd til drift av barnehager og barnehageplasser som er godkjent med hjemmel i forskrift etter § 14 fjerde ledd.

VIII

I lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling gjøres følgende endringer:

§ 20-9 skal lyde:

§ 20-9 *Midlertidige unntak fra loven*

Når det er nødvendig som følge av et høyt antall ankomster til Norge av personer fordrevet fra Ukraina, kan kommunen etter skriftlig anmodning fra en offentlig myndighet eller fra private tilbydere innen barnehage, skole eller bolig, gjøre unntak fra søknadsplikten. Plan- og bygningsloven § 1-6 andre ledd gjelder ikke. Unntak kan gjøres for oppføring av ny, varig bygning, tidsbestemt bruksendring og plassering av midlertidige bygninger som skal brukes til

- a. innkvartering av asylsøkere og andre Utlendingsdirektoratet gir botilbud til
- b. omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år
- c. barnehage eller skole
- d. bolig.

Unntak etter første ledd kan ikke gjøres hvis det oppstår fare for liv og helse for brukerne, fare for skade på miljø eller kulturminner, tap av naturmangfold eller dyrket eller dyrkbar jord, eller gjennomføringen av en arealplan vanskeliggjøres. Bygninger som skal brukes til bolig, kan bare oppføres til varig bruk når området er avsatt til bebyggelse og anlegg i en arealplan og det ikke finnes andre alternativer som medfører mindre ulemper. Når behovet etter første ledd bortfaller, kan boligen brukes til annet varig boligformål.

Ved tidsbestemt bruksendring eller plassering av midlertidige bygninger skal det fremgå av vedtaket hvor lenge unntaket gjelder. Unntaket kan gjelde for inntil to år.

Departementet kan gi midlertidig forskrift om krav til innhold i og behandling av anmodninger om unntak, nabovarsling, tiltakshavers ansvar, tekniske krav til tiltaket, ansvar og ferdigstillelse.

§ 20-10 skal lyde:

§ 20-10 *Saksbehandling etter § 20-9*

Ved tidsbestemt bruksendring eller plassering av midlertidige bygninger skal kommunen fatte vedtak innen syv virkedager. Gjelder tiltaket oppføring av bolig til varig bruk, er fristen 14 virkedager. Fristen løper fra den skriftlige anmodningen er mottatt og kan ikke forlenges. Fattes det ikke vedtak innen fristene, kan tiltaket likevel settes i gang på tiltakshavers egen risiko. Dersom det ut fra formålet med anmodningen om unntak er et sterkt behov for rask avgjørelse i saken, skal kommunen fatte vedtak så raskt som mulig etter at anmodningen er mottatt.

Ved oppføring av bolig til varig bruk som berører ansvarsområdet til statlige eller regionale myndigheter, skal anmodning om unntak forelegges disse. Fristen løper i den tiden saken er til uttalelse. Statlige og regionale myndigheter skal uttale seg eller fatte vedtak innen fem virkedager fra de mottar saken. Fristen kan ikke forlenges. Kommunen kan behandle og avgjøre saken etter loven her dersom fristen ikke overholdes.

Ved avslag på anmodning om unntak skal kommunen samtidig orientere om andre alternative eiendommer eller egnede bygninger som kan tas i bruk, som kommunen kjenner til.

Kommunens vedtak etter første ledd kan påklages av en part eller andre med rettslig klageinteresse i saken. Klagefristen er syv virkedager fra kommunen har fattet vedtak. En klagesak skal forberedes av kommunen og sendes klageinstansen innen syv virkedager etter at klagen er mottatt. Dersom kommunen ikke overholder fristen, kan klagen tas under behandling av klageinstansen. Klageinstansen skal avgjøre saken innen syv virkedager. Fristene kan ikke forlenges.

IX

I lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. skal § 7-2 b lyde:

§ 7-2 b *Midlertidige unntak fra plikter*

Når det som følge av et høyt antall ankomster til Norge av personer fordrevet fra Ukraina er nødvendig å kunne foreta omstillinger eller prioriteringer for å bidra til å sikre at den kommunale helse- og omsorgstjenestens kapasitet ikke overskrides, kan departementet

gi forskrift om helt eller delvis unntak fra følgende bestemmelser:

- a. § 7-1 om individuell plan
- b. § 7-2 om koordinator
- c. § 7-2 a om barnekoordinator.

X

I lov 6. november 2020 nr. 127 om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid skal kapittel 6A lyde:

Kapittel 6A Midlertidige regler for personer som har fått oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 34

§ 37 a *Unntak fra plikt til å delta i opplæring i mottak*

Asylsøkere som er i målgruppen for ordningen med kollektiv beskyttelse, har ikke plikt til å delta i opplæring i mottak etter § 5 i loven her.

§ 37 b *Kompetansekartlegging og karriereveiledning*

Retten og plikten til å gjennomføre kompetansekartlegging før bosetting etter § 6 i loven her gjelder ikke for personer som har fått oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 34.

Personer som har fått oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 34, har rett, men ikke plikt, til å gjennomføre kompetansekartlegging etter § 10 i loven her. Personer som deltar i introduksjonsprogram etter § 37 c, har rett og plikt til å gjennomføre kompetansekartleggingen. Kartleggingen skal bidra til å avklare om vedkommende er kvalifisert for tilgjengelige arbeidsplasser i kommunen, og til at introduksjonsprogrammet etter § 37 c blir tilpasset den enkeltes behov.

Personer som har fått oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 34, har rett, men ikke plikt, til å gjennomføre karriereveiledning etter § 11 i loven her. § 11 fjerde ledd gjelder ikke.

§ 37 c *Introduksjonsprogram*

Personer som har fått oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 34, har rett, men ikke plikt, til å delta i et introduksjonsprogram etter kapittel 4 i loven her. For øvrig gjelder §§ 8 og 9 i loven her. *Kommunen kan avslå krav om deltagelse i introduksjonsprogram etter integreringsloven § 37 c for personer som har jobb eller tilbud om jobb på tilnærmet fulltid.*

Personer som nevnt i første ledd kan delta i programmet i inntil seks måneder dersom de har utdanning på videregående nivå eller høyere fra før. Sluttmålet for programmet skal være overgang til lønnet arbeid, høyere utdanning eller høyere yrkesfaglig utdanning. Programmet kan forlenges med inntil seks måneder. § 13 første, femte og sjettede ledd i loven her gjelder. *Programmet avsluttes hvis deltageren får jobb eller tilbud om jobb på tilnærmet fulltid.*

Personer som nevnt i første ledd kan delta i et program etter § 13 tredje eller fjerde ledd i loven her dersom de ikke har utdanning på videregående nivå fra før. § 13 første, femte og sjette ledd gjelder.

Programmet etter andre eller tredje ledd skal minst bestå av arbeids- eller utdanningsrettede elementer og et språktilbud. For deltagere som har barn under 18 år, skal også kurs i foreldreveiledning inngå. Det samme gjelder for deltagere som får barn i løpet av programmet. Kravene i § 14 første ledd bokstav a, b og c og kravet i § 14 fjerde ledd om at programmet skal være på fulltid, gjelder ikke. Dersom forhold på kommunens side medfører at programmet må være på deltid, skal det utbetales introduksjonsstønad tilsvarende deltagelse på fulltid.

Retten til å delta i et introduksjonsprogram etter andre eller tredje ledd gjelder også for personer som har gått ut i arbeid i Norge, og derfor tidligere har avvist eller avbrutt deltagelse i programmet. § 3 tredje ledd gjelder ikke.

Kapittel 5 om introduksjonsstønad gjelder ved introduksjonsprogram etter andre eller tredje ledd.

Kommunen skal, samtidig som det treffes vedtak om introduksjonsprogram, utarbeide en integreringsplan. Planen skal utarbeides sammen med deltageren og utformes på bakgrunn av gjennomført kompetansekartlegging og en vurdering av hvilke elementer deltageren kan nyttiggjøre seg. Planen skal minst inneholde deltagerens sluttmaal for programmet, programmets varighet, elementene i programmet og klagemuligheter. Kommunen avgjør innholdet i integreringsplanen dersom det er uenighet mellom kommunen og den enkelte. §§ 15 og 16 gjelder ikke.

Departementet kan gi forskrift om hva som regnes som utdanning på videregående nivå etter paragrafen her.

§ 37 d *Opplæring i norsk*

Personer som har fått oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 34, har rett, men ikke plikt, til å delta i opplæring i norsk etter kapittel 6 i loven her. De har ikke rett eller plikt til opplæring i samfunnskunnskap. For øvrig gjelder § 26.

Retten til opplæring i norsk gjelder i ett år fra oppstartstidspunktet. For øvrig gjelder §§ 30 og 32 i loven her. Deltagere i opplæringen bør oppnå et minimumsnivå i norsk. Plikten til å avlegge prøver etter § 37 gjelder ikke. Kommunen skal likevel sørge for at deltagerne får mulighet til å avlegge gratis avsluttende prøve i norsk. *Departementet kan gi forskrift om utvidet opplæring i norsk.*

Kommunen skal, samtidig som det treffes vedtak om opplæring i norsk, utarbeide en norskplan. Norskplanen skal inneholde deltagerens norskmål, omfanget av opplæringen og klagemuligheter. § 34 gjelder ikke.

§ 37 e *Forskriftshjemmel*

Når det er nødvendig for å tilpasse integreringstiltak til personer som er innvilget midlertidig kollektiv beskyttelse etter utlendingsloven § 34, kan departementet gi midlertidig forskrift om

- målgruppene for og rettigheter og plikter til opplæring i mottak, introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter §§ 5, 8, 9, 26, 27, 28, 37 c og 37 d
- retten til karriereveiledning etter §§ 11 og 37 b
- utsettelse av frister for oppstart av introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter §§ 12, 30, 37 c og 37 d
- sluttmaal, varighet og kravene til innhold i introduksjonsprogrammet etter §§ 13, 14 og 37 c*
- retten til, beregningen av og reduksjon i introduksjonsstønaden etter kapittel 5 ved deltagelse i introduksjonsprogram etter § 37 c
- varigheten og omfanget av opplæring og kravene til opplæringen etter §§ 30 til 33 og 37 d
- prøver i norsk og samfunnskunnskap etter § 37
- behandling av personopplysninger etter §§ 41 til 44.* Forskrifter etter første punktum kan fravike bestemmelsene som nevnt i bokstav a til h.

Dersom kapasitetshensyn i kommunen eller fylkeskommunen gjør det nødvendig, kan en midlertidig forskrift etter første ledd også fravike kravene som følger av bestemmelsene som nevnt i første ledd bokstav a til h, for andre enn personer som har fått oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 34.

§ 37 f *Behandling av kompetanseopplysninger*

Departementet kan gi midlertidig forskrift om innhenting og utlevering av kompetanseopplysninger, uten hinder av taushetsplikt, fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratets registre for å legge til rette for at personer som er innvilget midlertidig kollektiv beskyttelse etter utlendingsloven § 34, kan sysselsettes i det statlige, kommunale eller fylkeskommunale tjenestetilbudet. Med kompetanseopplysninger menes opplysninger som er innhentet ved kompetansekartlegging eller karriereveiledning etter § 37 b, eller opplysninger om den enkeltes kompetanse som er innhentet før bosetting, inkludert personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9.

XI

I lov 18. juni 2021 nr. 97 om barnevern gjøres følgende endringer:

§ 2-7 skal lyde:

§ 2-7 *Midlertidig adgang til unntak fra frister*

Når det som følge av et høyt antall ankomster til Norge av personer fordrevet fra Ukraina er nødvendig for at barnevernstjenesten skal kunne gjennomføre sine

oppgaver på en formålstjenlig og forsvarlig måte, kan departementet gi midlertidig forskrift om unntak fra fristene i § 2-1 første ledd og § 2-2 annet ledd.

§ 3-3 tredje ledd skal lyde:

Når det som følge av krigen i Ukraina er nødvendig å evakuere barn som er under omsorg av ukrainske myndigheter, kan barnevernstjenesten samtykke i plassering av barn i et fosterhjem eller en institusjon i Norge etter en anmodning fra ukrainske myndigheter, dersom

- a. plasseringen er forsvarlig og til barnets beste
- b. det er inngått en avtale med kompetente ukrainske myndigheter
- c. vilkår for plassering etter artikkel 33 i konvensjon 19. oktober 1996 om jurisdiksjon, lovvalg, anerkjennelse, fullbyrdelse og samarbeid vedrørende foreldremyndighet og tiltak for beskyttelse av barn er oppfylt.

Barnevernstjenesten skal sørge for at barnet registreres med søknad om beskyttelse eller søknad om opphold hos utlendingsmyndighetene. Dersom barnet har vanlig bosted i Norge når den ekstraordinære situasjonen opphører, skal barnevernstjenesten vurdere om vilkårene for å anmode om en overføring av jurisdiksjon til barnets tidligere bostedsstat er oppfylt.

§ 11-1 fjerde til sjette ledd skal lyde:

Bestemmelsen gjelder også barn under 15 år som har flyktningstatus eller er innvilget midlertidig kollektiv beskyttelse.

Når det som følge av et høyt antall ankomster til Norge av personer fordrevet fra Ukraina er nødvendig av kapasitetshensyn og for å ivareta det enkelte barnets behov, kan tilbudet etter første ledd også være opphold i et familiebasert botilbud. Slike botilbud skal fylle kravene som stilles til fosterforeldre etter § 9-3 med forskrift. Når barnet har opphold i et familiebasert botilbud, har Barne-, ungdoms- og familieetaten omsorgsansvaret for barnet og ansvaret for kartleggingen etter § 11-4. Botilbudet utøver omsorgsansvaret på vegne av Barne-, ungdoms- og familieetaten.

Barne-, ungdoms- og familieetaten har ansvaret for godkjenning, opplæring og oppfølging av det familiebaserte botilbudet og for oppfølgingen av barnet. Ansvar for oppfølging tilsvarer oppfølgingsplikten etter § 9-6 med forskrift og plikten til å fatte oppfølgingsvedtak etter § 11-5. Barne-, ungdoms- og familieetaten er også ansvarlig for utgifter forbundet med det familiebaserte botilbudet.

§ 11-3 tredje ledd skal lyde:

Når det som følge av et høyt antall ankomster til Norge av personer fordrevet fra Ukraina er nødvendig for at Barne-, ungdoms- og familieetaten eller omsorgs-senteret skal kunne gjennomføre og prioritere sine oppgaver på en formålstjenlig og forsvarlig måte, kan friste-

ne etter første ledd forlenges. Fristen for omsorgssenteret til å sende forslag til oppfølgingsvedtak kan utvides til fem uker etter barnets ankomst til senteret. Fristen for Barne-, ungdoms- og familieetaten til å treffe vedtak kan utvides til ti uker etter barnets ankomst til senteret. Barne-, ungdoms- og familieetaten skal orientere statsforvalteren dersom unntaksadgangen tas i bruk. Beslutningen skal begrunnes og dokumenteres.

§ 12-11 sjette ledd fjerde punktum skal lyde:

Plikten til å legge fram politiattest i samsvar med første punktum gjelder også den eller de som skal ta imot enslige mindreårige i et familiebasert botilbud som nevnt i § 11-1 femte ledd.

§ 17-3 andre ledd andre punktum skal lyde:

Tilsynsansvaret gjelder også familiebaserte botilbud etter § 11-1 femte ledd.

XII

I lov 9. juni 2023 nr. 30 om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa gjøres følgende endringer:

§ 2-1 andre ledd andre og nytt tredje punktum skal lyde:

Retten skal oppfyllest så raskt som mogleg og seinast innan *tre månader* etter at barnet er komme til Norge. *Dersom det er nødvendig fordi det kjem svært mange fordrivne barn frå Ukraina, kan departementet gi forskrift om mellombels forlenging av tremånadersfristen.*

Nåværende tredje og fjerde punktum blir fjerde og femte punktum.

§ 3-7 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Kravet til samtykke gjeld likevel ikkje dersom opplæring gjennom eit særskilt organisert tilbod er nødvendig for å gi nykomne elevar eit forsvarleg opplæringstilbod i ein situasjon der det kjem svært mange fordrivne frå Ukraina.

§ 6-6 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Kravet til samtykke gjeld likevel ikkje dersom opplæring gjennom eit særskilt organisert tilbod er nødvendig for å gi nykomne elevar eit forsvarleg opplæringstilbod i ein situasjon der det kjem svært mange fordrivne frå Ukraina.

XIII

1. Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til ulik tid.
2. Del II til XII i loven oppheves 1. juli 2026.
3. Kongen kan gi nærmere overgangsregler for ikrafttredelse og opphevelse av del II til XII i loven.
4. Kongen kan gi nærmere overgangsregler for endringene i barnetrygdloven.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 7. juni 2024

Lene Vågslid

leder og ordfører

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets presidentskap
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

24/1735-

14. mai 2024

Rettebrev - Prop. 72 L (2023-2024)

Jeg viser til Prop. 72 L (2023-2024) om endringer i barnetrygdloven og midlertidige endringer i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina (videreføring m.m.).

I forslaget til lovvedtak punkt X om endringer i integreringsloven har det blitt en feil i forslaget til § 37 c. I fjerde ledd fjerde punktum står det: «Kravene i § 14 første ledd bokstav a og b og andre ledd og kravet i § 14 fjerde ledd om at programmet skal være på fulltid, gjelder ikke».

Etter gjeldende rett gjør § 37 c fjerde ledd fjerde punktum unntak fra kravene i § 14 første ledd bokstav a, b og c, mens § 14 andre ledd om deltagelse i foreldreveiledning gjelder. Det har ikke vært intensjonen å gjøre endringer i gjeldende rett på dette området. Dette følger også av omtale i proposisjonen, herunder de spesielle merknadene i punkt 18.10.

Jeg anmoder om at kommunal- og forvaltningskomiteen gjøres oppmerksom på at intensjonen har vært å foreslå at § 37 c fjerde ledd fortsatt skal lyde:

Kravene i § 14 første ledd bokstav a, b og c og kravet i § 14 fjerde ledd om at programmet skal være på fulltid, gjelder ikke.

Videre har det blitt feil i forslaget til lovvedtak punkt V om endringer i pasient og brukerrettighetsloven. Ved lov 28. april 2023 nr. 9 ble det vedtatt lovtekniske endringer i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-5 d Midlertidige unntak fra rettigheter, bokstav a til e. Ved kongelig resolusjon 26. april 2024 er det bestemt at endringene skal tre i kraft 1. juni 2024.

I lovforslagets del V fremgår ikke disse endringene. Jeg foreslår derfor at lovforslagets del V endres til følgende, slik at de lovtekniske endringene i bokstav a til e inngår i lovforslaget:

V

I lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter skal § 2-5 d lyde:

§ 2-5 d Midlertidige unntak fra rettigheter

Når det som følge av et høyt antall ankomster til Norge av personer fordrevet fra Ukraina er nødvendig å kunne foreta omstillinger eller prioriteringer for å bidra til å sikre at helse- og omsorgstjenestens kapasitet ikke overskrides, kan departementet gi forskrift om helt eller delvis unntak fra følgende bestemmelser:

- a. § 2-2 a andre ledd tredje punktum om fastsettelse av tidsfrist for når pasienten senest skal få nødvendig helsehjelp
- b. 2-2 b første ledd om rett til nødvendig helsehjelp uten opphold ved brudd på tidsfrist fastsatt etter § 2-2 a andre ledd tredje punktum
- c. § 2-2 a andre ledd bokstav a om informasjon om rett til nødvendig helsehjelp
- d. § 2-2 a andre ledd bokstav b om informasjon om tidspunkt for oppstart av helsehjelpen
- e. § 2-2 b første ledd om plikt til å kontakte HELFO
- f. § 2-3 om rett til fornyet vurdering
- g. § 2-4 om rett til valg av behandlingssted
- h. § 2-5 om rett til individuell plan
- i. § 2-5 a om rett til kontaktlege
- j. § 2-5 b om rett til koordinator
- k. § 2-5 c om rett til barnekoordinator.

Med hilsen

Tonje Brenna

